

Hygienia- ja väljyysuunnitelma

1. Taustaa

Norra seuraa kaikissa koronatilanteen aikaisissa toimintaohjeissaan Suomen viranomaisten (muun muassa Terveystieteiden tutkimuskeskus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Traficom) antamia ohjeita ja suosituksia.

Tartuntatautilain (1227/2016) väliaikaisten 22.2.-30.6.2021 voimassaolevien säädösten mukaan toimijoilla on velvollisuus toteuttaa hygienia- ja väljyystoimenpiteitä koronavirustartuntojen leviämisen estämiseksi liikenteessä. Norran hygienia- ja väljyysuunnitelma perustuu maaliskuussa 2020 tehtyyn Covid19-varautumiseen liittyvään *Norran periaatteet suojautumiselle* -käytäntöihin sekä yhtiön sisäisiin koronatilanteeseen liittyviin erityisohjeisiin.

Noudatamme ilmailuviranomaisten ja terveystieteiden ohjeita ja suosituksia covid-19-tartuntariskin minimoimiseksi. Olemme sitoutuneet ilmailu- ja terveystieteiden suosituksiin ja määräyksiin ja raportoimme kaikki koronaan liittyvät mahdolliset löydökset ja tilanteet ilmailuviranomaiselle (EASA) viikoittain. Raportointiin kuuluvat esimerkiksi covid-19-tartuntaepäily matkustajalla lennolla tai miehistön jäsenenä työtehtävissä, ongelmat matkustajien maskin käytössä tai muu terveysturvallisuuteen liittyvä ohjeiden vastainen toiminta koneessa. Olemme auditoineet sisäisesti omat prosessimme ja varmistaneet, että määräyksiä ja suosituksia noudatetaan.

Norra suhtautuu erittäin vakavasti vastuuseemme covid-19-tartuntojen ehkäisyssä ja olemme tehneet asianmukaisia toimenpiteitä suojataksemme lennoillamme matkustavia asiakkaita sekä henkilökuntaamme. Näin siitäkkin huolimatta, että lentomatkustamiseen liittyvä covid-19-tartuntariski on todettu erittäin pieneksi ja vuonna 2020 raportoitiin maailmanlaajuisesti vain 48 todennäköisesti lentomatkustamisesta saatua tartuntaa. Yhtään tartuntaketjua ei ole lähtenyt liikkeelle Norran operoimilta lennoilta, eikä yhtään henkilökuntaamme jäsentä ole sairastunut työssä ollessaan.

Norran lentävä henkilöstö on ohjeistettu noudattamaan matalalla kynnyksellä *fit to fly* -ilmoituskäytäntöjä. Lisäksi kaikkia työntekijöitämme on ohjeistettu olemaan pienimmissäkin oireissa puhelimitse yhteydessä työterveyshuoltoon, joka ohjeistaa tarvittaessa hakeutumaan koronatestiin tai kirjoittaa puhelimitse tarpeellisen määrän sairauspoissaoloa.

Finnair alkoi vaatia helmikuun 2021 alusta lähtien negatiivisen covid-19-testituloksen tai todistuksen sairastetusta covid-19-taudista kaikilta matkustajiltaan sekä paikallisten viranomaisten vaatimusten mukaan ulkomaille lähteviltä matkustajilta jo ennen lennolle ottamista. Nämä toimenpiteet ennaltaehkäisevät ja vähentävät huomattavasti lentokoneessa mahdollisesti matkustavia koronapositiivisten matkustajien määrää. Seuraamme tilastollisesti lennoillamme raportoituja matkustajien vahvistettuja koronartartuntoja ja kehitämme jatkuvasti sisäisiä ohjeitamme ja mahdollisten oman henkilöstömme altistumisten jäljittämiseksi ja tartuntojen ehkäisemiseksi.

Norran hygienia- ja väljyysuunnitelma on laadittu ajatuksella, että suojatessamme vastuullisesti kaikkia työntekijöitämme omissa toimitiloissamme sekä matkustajia ja miehistönjäseniä lennon aikana, ehkäisemme tehokkaasti koronaviruksen mahdollista leviämistä muuhun väestöön.

2. Hygieniaikäytännöt

Norra operoi Finnairin kotimaan ja Euroopan lentoja Finnairin kanssa tehdyn ostoliikennesopimuksen nojalla. Tämän mukaisesti toimimme monissa käytännöissä yhteistyössä Finnairin kanssa ja noudatamme operoinnissamme monelta osin Finnairin kanssa samoja ohjeita. Kuljetamme Finnairin asiakkaita ja vastaamme meille osoitettujen lentojen toteuttamisesta matkustajien koneeseen noususta matkustajien koneesta poistumiseen. Tämän mukaisesti olemme tarkastelleet suunnitelmassamme erityisesti matkustajapolun näitä vaiheita.

2.1. Toimitilojen siivous ja desinfiointi

Norran toimitilojen siivouksessa noudatetaan THL:n ohjeistuksia. Osana hygieniaikäytäntöjämme on toimitilojen osalta määritelty erityiset siivouskäytännöt. Siivousta on keskitetty sosiaalitoiloihin, kuten keittiöihin, wc:hin, taukotoiloihin, miehistön käyttämään lounge-tilaan sekä yöpymiseen käytettäviin lepotiloihin. Desinfiointia on lisätty etenkin tartuntapintoihin, kuten ovenkahvoihin ja kaiteisiin. Toimitiloihin on lisätty huomattavasti desinfiointipisteitä, desinfiointiaineita ja desinfiointiliinoja itsetehtävää desinfiointia varten.

2.2. Miehistönkuljetusautojen siivous

Maapalveluhenkilöstömme huolehtii miehistönkuljetusautojen siivouksesta ja desinfioinnista. Autojen matkustamot ja ohjaamot siivotaan ja desinfioidaan perusteellisesti kerran viikossa. Tämän lisäksi autoissa on puhdistusliinoja ja desinfiointiainetta omaehtoista desinfiointia varten. Jokainen kuljettaja desinfioidaan kosketuspinnat aina työvuoron alkaessa.

2.3. Lentokoneiden siivous ja desinfiointi

Lentokoneiden siivousta ja desinfiointia on koronatilanteen vuoksi tehostettu Euroopan lentoturvallisuusvirasto EASA:n erillisten toimintaohjeiden mukaisesti. Lentokoneet siivotaan siivousohjelman mukaisesti desinfiiovalla aineella jokaisella käänöllä lentokoneen ollessa maassa. Pinnat, joita matkustajat koskevat (käsinojat, pöydät, turvavöiden soljet), desinfioidaan Helsingissä lennon jälkeen. Lisäksi koneeseen tehdään 24h välein perusteellinen desinfiointi. Desinfiointiin kuuluu myös erillinen koneen ohjaamon desinfiointi.

2.4. Koneeseen nousu ja koneesta poistuminen

Ohjaamon ovi pidetään kiinni, kun matkustajat nousevat koneeseen ja poistuvat koneesta. Koneen ollessa maassa, matkustajia ei pidetä koneessa kauempaa kuin 30 min, kun koneen ilmastointi ei ole päällä.

Matkustajille jaetaan koneeseen tullessa ns. Clean Kit, joka sisältää käsidesiä, puhdistusliinan ja ohjeita terveyturvalliseen matkustamiseen. Puhdistusliinaa voi käyttää halutessaan oman istuinpaikan pintojen puhdistamiseen tai käsien desinfiointiin.

Mikäli matkustaja poistetaan koneesta ennen lentoa oireiden vuoksi (boardingin aikana), matkustajan käyttämä paikka tarkastetaan ja samassa yhteydessä puhdistetaan istumapaikan yhteydessä olevat pinnat tarkoituksenmukaisin osin. Poistuneen matkustajan paikka, ja mahdollisuuksien mukaan viereinen istuin, jätetään tyhjäksi.

Miehistö käyttää pintojen puhdistukseen lentokoneen varusteissa olevia puhdistusaineita (KI-OSE-spray). Ohjaamossa käytetään erillisiä siivousyhtiön ohjaamoon toimittamia puhdistuspyyhkeitä.

2.5. Suojavarusteet

Henkilökunta

Norran henkilökunta alkoi käyttää kirurgista suu-nenäsuojusta työtehtävissään 18.5.2020 alkaen aina ollessaan tekemissä asiakkaiden kanssa. Maskeja alettiin käyttää pian myös miehistönkuljetusautossa sekä 19.10.2020 alkaen kaikkialla toimitiloissamme.

Matkustamohenkilökunnan on pidettävä suu-nenäsuojusta koko lennon ajan ja aina, kun koneessa on matkustajia. Lisäksi suojusta pidetään liikuttaessa matkustajaterminaalissa, asiakasrajapinnassa sekä aina, kun asioi koneelle saapuvien sidosryhmien kanssa, kuten esim. catering- tai siivousyhtiön kanssa. Yhden suojuksen käyttöaika on maksimissaan neljä tuntia. Mikäli suojus kostuu tai repeytyy, se vaihdetaan välittömästi. On suositeltavaa, että matkustamohenkilökunta vaihtaa suojuksen uuteen jokaisella käänöllä. Häätötilanteissa, kuten painekadon, tulipalon tai pakkolaskuvalmistelun sattuessa, turvallisuus on tärkein prioriteetti. Tällöin suojus poistetaan sekä hätätilanvarusteiden oikean käytön että mahdollisimman tehokkaan kommunikoinnin varmistamiseksi.

Lentäjien ei tarvitse työtehtävässään käyttää suu-nenäsuojainta lennon aikana niin ikään turvallisuussyistä tehokkaan kommunikoinnin varmistamiseksi ohjaamossa. Lentäjän poistuessa ohjaamosta on maskia käytettävä sekä asiakasrajapinnassa tai sidosryhmien kanssa asioidessa. Esimerkki asiakasrajapinnasta on ohjaamosta matkustamoon siirtyminen lennon aikana, liikkuminen matkustajaterminaalissa tai asioiminen koneeseen saapuvien huollon henkilöiden kanssa.

Norran maapalveluhenkilöstö käyttää kasvomaskia työtehtävissään kuljettaessaan miehistöä lentokoneille, kuljettaessaan catering-tuotteita koneelle sekä liikuttaessa asiakasrajapinnassa tai yhtiön toimitiloissa.

Yleisesti kasvomaskin käytön edellytys on toimitiloissamme kaikissa yleisissä tiloissa, kuten briefingissä, kokouksissa, koulutuksissa ja yhteisissä sosiaali- ja taukotiloissa. Vain omassa toimistossaan yksin istuessaan voi oleskella ilman maskia.

Suojavarusteet ovat henkilöstölle vapaasti saatavissa toimitilojemme pohjakerroksen aulassa koneelle siirtymistä varten. Lennon aikana käytetään koneeseen toimitettuja suojuksia. Maapalvelu- ja toimistohenkilökunta saavat suojukset omista tiloistaan.

Matkustajat

Finnairin ja Norran lennoilla matkustajilta on edellytetty 18.5.2020 alkaen suun ja nenän peittävän kasvomaskin tai suojuksen käyttämistä lennon ajan. Alle 7-vuotiaiden ei tarvitse käyttää kasvomaskia tai suojusta. Lääketieteellisestä syystä voi pyytää Finnairilta poikkeusluvan kasvomaskin pois jättämiseen. Kasvomaski tai suojus voi olla myös kankainen tai asiakkaan itse tekemä. Matkustajilla eivät ole sallittuja venttiilillä varustetut maskit eivätkä visiirit. Mikäli matkustaja käyttää visiiriä, tulee visiirin kanssa olla myös maski. Huivia ei myöskään hyväksytä maskiksi.

Asiakkaiden tulee laittaa maski tai suojus kasvoilleen ennen koneeseen siirtymistä. Jos matkustajalla ei ole mukana omaa kasvomaskia tai suojusta, koneeseen on kuormattu tätä silmällä pitäen matkustajille jaettavia kirurgisia suu-nenäsuojuksia. Kaikille matkustajille ei kuitenkaan voida taata suojusten riittävyttä, vaan ensisijaisesti matkustajien on huolehdittava itse suojuksen hankinnasta. Matkustamohenkilökunta valvoo suojusten käyttöä lennon aikana. Suojuksen voi poistaa vain syömisen tai juomisen ajaksi. Erikoistilanteissa,

joissa koneen paineistuksen laskiessa yllättävästi joudutaan käyttämään happimaskia, poistetaan kasvomaski tai suojus ensin henkilökunnan ohjeiden mukaisesti.

2.6. Käsihygieniat

Suojaimet eivät korvaa hyvää käsihygieniaa ja käsiä suositellaan pestäväksi tai desinfioitavaksi usein. Norran toimitiloihin on lisätty huomattavasti desinfiointiaineita, desinfiointiliinoja ja käsidesinfiointipisteitä. Koneiden catering-järjestelyihin on 5.3.2021 lisätty kaksi pumppupulloa käsidesiä miehistön käytettäväksi. Koneen wc-tiloissa on lennon aikana tarjolla käsidesinfiointiainetta matkustajien ja henkilökunnan käytettäväksi.

Matkustamomiehistö käyttää kertakäyttöisiä suojakäsineitä asioidessaan matkustajan kanssa ja koskiessaan matkustajan käsimatkatavaroihin. Miehistöä ohjeistetaan pesemään tai desinfioimaan kädet huolellisesti aina kaikkien kontaktien jälkeen.

2.7. Koneen ilmastointi

Embraer-koneiden ilmastointijärjestelmässä käytetään HEPA-filttereitä, joilla koneen ilma suodatetaan useita kertoja tunnin aikana. HEPA-filtterit suodattavat mahdolliset virukset ilmasta.

ATR-koneessa ilma vaihtuu kokonaan 5-7 minuutin välein. Puhdas ulkoilma sekoitetaan kierrätettyyn ilmaan ja osa siitä ohjataan takaisin matkustamoon ja ohjaamoon, osa ulos kanavia pitkin oikean paineen ylläpitämiseksi. Koronavirusepäilyssä ilman kierrätys voidaan laittaa kokonaan pois päältä, jolloin koneeseen tulee ainoastaan puhdasta ilmaa.

Koneiden ilmastoinnissa tuloilma-aukot sijaitsevat koneen yläosassa ja poistoilmakanavat koneen alaosassa, jolloin ilmavirran imu suuntaa mahdolliset ilmaa leijuvat epäpuhtaudet kohti poistokanavaa.

2.8. Palveluprosessien karsiminen ja kontaktien vähentäminen

Matkustamopalvelu ja myynti on lennon aikana vähennetty minimiin, jotta voidaan välttyä miehistön ja matkustamon kontaktitilanteilta, jotka kestävivät yli 15 minuuttia. Matkustamomiehistön liikkuminen koneessa on minimoitu. Lennon palvelu tehdään pääsääntöisesti kertakäyttöiset hansikkaat kädessä.

Matkustamomiehistö ohjeistaa matkustajia kuulutuksilla, joissa ohjeistetaan esimerkiksi:

- Suu-nenäsuojuksen käytöstä koko lennon ajan sekä hyvästä käsihygieniasta
- Matkatavaroiden sijoittamisesta edessä olevan penkin alle
- Pintojen puhdistamisesta ylimääräisillä jaettavilla desinfiointiliinoilla
- Palvelun mukauttamisesta kontaktien vähentämiseksi
- Paikallaan pysymisestä ja tarpeettoman liikkumisen välttämisestä
- Takaosan wc-tilojen käytöstä
- Henkilötietolomakkeen täyttämisestä poikkeustilanteessa
- Terveysinfo-pisteestä ja maksuttomasta koronatestistä Helsinki-Vantaan kentällä, karanteenisuosituksista ja joukkoliikenteen välttämisestä, hengityssuojaimen käytön edellytyksestä lentoasemalla, turvaväleistä ja käsihygieniasta
- Poistuminen koneesta ryhmittäin kuulutusten mukaan.

2.9. Matkustajien tarkkailu lennon aikana

Lennolle ei voida ottaa koronapandemian aikana infektio-oireista matkustajaa. Matkustamohenkilökunta tarkkailee matkustajia koneeseen siirryttäessä ja lennon aikana koronaoireiden varalta (kuume, yskä, hengitysvaikeudet). Matkustajien lentokunnan tarkkailu kuuluu matkustamohenkilökunnan normaaleihin työtehtäviin. Silti voi olla mahdollista, että oireileva matkustaja pääsee lennolle tai oireilu alkaa lennon aikana. Mikäli lennon aikana on perustetta epäillä tartuntaa, oireileva henkilö pyritään eristämään. Koneessa on erillinen *Infection Kit (Universal Precaution Kit)*, jossa on asianmukaiset suojaruuvit ja yksityiskohtaiset käyttöohjeet tilanteessa käytettäväksi. Matkustamohenkilökunta on koulutettu näiden tilanteiden varalle. Tilanne ilmoitetaan etukäteen kohdekeskukselle ja paikalliset viranomaiset hoitavat jatkotoimenpiteet määränneessä.

2.10. Lennonaikaiset tartuntatauti-epäilykset

Mikäli lennolla ilmenee vahva epäily akuutista vakavasta infektio- taudista, toimitaan ohjeistuksen mukaisesti:

- Miehistö huolehtii hyvästä miehistöyhteistyöstä. Matkustamo- ja ohjaamomiehistö kommunikoi sisäpuhelimien välityksellä.
- Ohjaamosta otetaan yhteys Norran OCC:hen sekä lennonjohtoon lisätietoja ja toimintaohjeita varten.
- Matkustamomiehistö avaa *Infection Kitin* ja toimii ohjeiden mukaisesti, matkustamomiehistö pukee lisäsuojavarusteet (suojakäsineet ja venttiilillä varustetun FFP3-hengityssuojuksen) sekä antaa oirehtivalle henkilölle venttiilittömän FFP2-hengityssuojaimen tai kirurgisen suojaimen. Mikäli henkilö ei terveyssyistä voi käyttää hengityssuojainta, annetaan hänelle nenäliinoja peittääkseen suualueensa.
- Oireisen matkustajan kontakti muihin minimoidaan ja hänet sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan koneen takaosaan matkustamon oikealle puolelle. Matkustajan edestä ja takaa jätetään tyhjäksi kaksi istuinrivin ja raitisilmaventtiilit suljetaan hänen istuinriviltään.
- *Infection Kitistä* otetaan käyttöön matkustajatietojen keräyslomakkeet (*Public Health Passenger Locator Card*), kun ollaan menossa ulkomaan kohteeseen. Oireilevaa matkustajaa seurueineen pyydetään täyttämään lomakkeet ja palauttamaan ne henkilökunnalle. Lomakkeet annetaan kohdekeskukselle jäljitystä varten.
- Kaikki lennolla käytössä olleet suojaruuvit kerätään erilliseen muovipussiin, joka suljetaan huolellisesti ja laitetaan roskeen. Miehistö huolehtii roskeen asianmukaisesta tyhjennyksestä lennon jälkeen.
- Lennon päätteeksi miehistö varmistaa kapteenin johdolla, että tarvittavat toimet on tehty, mahdollisten jatkotoimenpiteiden tarve on arvioitu ja miehistö raportoi tapahtuneesta yhtiön raportointijärjestelmää käyttäen.

Lentokone siivotaan ja desinfioidaan erityisin tehostetuin menetelmin ja asianmukaisilla siivousaineilla. Jos lennolla todetaan olleen tartunnan saanut henkilö, viranomaiset huolehtivat jäljityksestä ja henkilöiden kontaktoinnista.

3. Väljyyskäytännöt

3.1. Toimitilajärjestelyt

Norran toimitiloja on eriytetty ja liikkumista on rajoitettu sähköisillä ovien kulkuoikeuksilla niin, että lentävä henkilökunta, maapalveluhenkilöstö (GOPS), Operations Planning and Control (OPAC) -osasto ja toimistotyötä tekevä henkilöstö olisivat mahdollisimman vähän tekemisissä toistensa kanssa. Kriittisiksi osastoiksi toimistolla on määritetty vuorotyötä tekevät OPAC ja GOPS, joille on rajattu kulkuoikeuksilla omat työskentely- ja sosiaalitulat. Muulle toimistoväelle on tehty oma sosiaalitala toimistokerroksen eli 2. kerroksen aulaan. Miehistön briefing-tilat sijaitsevat 1. kerroksessa erillään muista henkilöstöryhmistä. Näillä toimilla pyritään rajaamaan mahdollinen infektio tartunnan leviäminen henkilöstön keskuudessa.

Toimistolla on käytössä yleinen etätyösuositus toistaiseksi. Kaikki yhteistilaisuudet ja kokoukset järjestetään virtuaalisina. Toimistolla on pääasiassa henkilökohtaisia toimistohuoneita. Yhteiskäyttöhuoneissa työntekijät ja työpäivät sovitaan mahdollisuuksien mukaan vuoropäiville tai jakautumalla tyhjiin tiloihin. Toimiston yhteiskäyttötiloihin (kokouksetilat, koulutustilat, ruokailutilat, taukotilat) on järjestetty väljyyttä turvaväljen mahdollistamiseksi. Tilojen käyttäjämäärä on rajattu esimerkiksi poistamalla istumapaikkoja ja sijoittamalla tuolit vähintään 2 metrin etäisyydelle toisistaan. Kokous- ja luokkatilojen käyttäjämääriä on vähennetty puoleen normaalista käyttäjämäärästä.

Henkilöstön koulutustilaisuudet pyritään järjestämään virtuaalisina. Fyysistä läsnäoloa edellyttävissä koulutustilaisuuksissa Norralla enimmäisosallistujamäärä on rajattu 10 henkilöön (mukaan lukien kouluttajat). Koulutuksissa on maskipakko ja tilajärjestelyillä huolehditaan turvaväljen säilymisestä. Kouluttajat vastaavat, että koulutusten varusteet desinfioidaan asianmukaisesti. Koulutustilat on varustettu omaehtoisilla desinfiointia varten.

3.2. Miehistönkuljetus

Miehistönkuljetukseen otetaan kerrallaan vain kahden lennon miehistö turvaväljen varmistamiseksi kuljetuksen aikana. Miehistönkuljetusautoihin tullaan asentamaan maaliskuussa 2020 pisarasuojat antamaan lisäturvaa miehistönkuljettajille ja miehistönjäsenille. Auton etu- ja takaosan väliin asennetaan plexilasi, joka suojaaa mahdollisilta hengityksen, puheen ja aivastuksen mukana leviäviltä pisaroilta.

3.3. Matkustajien koneeseen nousu ja koneesta poistuminen

Matkustajat kuljetetaan koneelle Finavian lentoaseman busseissa vain puolella kapasiteetilla. Norralla on käytössä koneeseen nousujärjestys ryhmittäin, jolla taataan tarvittavat turvavälit. Ohjaamon ovi pidetään kiinni matkustajien koneeseen nousun ja koneesta poistumisen ajan. Kone täytetään matkustajilla koneen takaosasta alkaen (Embraer) tai koneen etuosasta alkaen (ATR). Business-luokan ja tasoasiakkaiden Priority-koneeseenousu ei ole tällä hetkellä käytössä. Matkustamohenkilöstön tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida riittävä etäisyys matkustajaan koneeseen nousun ja koneesta poistumisen aikana. Koneesta poistuminen tapahtuu pienissä ryhmissä hallitusti riveittäin matkustamonmiehistönjäsenen kuulutuksen mukaan.

3.4. Lennon aikana

Norran lentoajat vaihtelevat riippuen kohteesta, käytettävästä konetyypistä (Embraer 100 paikkaa ja ATR 68/70 paikkaa), sääolosuhteista ja käytetystä lentoreitistä. Keskimääräinen lentoaika on noin 1h 40 min. Matkustajat ja miehistönjäsenet istuvat etukäteen varatuilla paikoillaan eikä lentokoneen rakenne salli toteuttaa 2 metrin etäisyysuositusta, muutoin kuin esimerkiksi jättämällä joka riville 25% asiakkaista tai joka toiselle riville 50% asiakkaista. Koneen matkustamossa ei ole mahdollisuutta matkustajien osastointiin, sillä matkustamossa ei ole fyysisiä seiniä, joilla voisi luoda osastoja. Matkustajien mahdollisimman väljään sijoittumiseen koneessa kiinnitetään huomiota, koneen painolaskelmien rajoissa. Jos koneessa on tilaa, matkustajat uudelleen sijoitetaan istumaan mahdollisimman kauas toisistaan. Perheet voivat luonnollisesti istua yhdessä.

Lennon aikana kaikki tarpeeton liikkuminen koneessa lisää kontakteja ihmisten välillä, joten matkustajia pyydetään välttämään koneessa liikkumista ja pysymään paikoillaan. Asiakkaita pyydetään asettamaan käsimatkatavaransa edessä olevan penkin alle, mikäli mahdollista. Näin tavaroita ei tarvitse nousta hakemaan yläokerosta, joka lisäisi altistus- ja tartuntariskiä lennon aikana. Embraer-koneessa on kaksi wc-tilaa, joista etu-wc on vain miehistön käytössä ja taka-wc matkustajien käytössä. ATR-koneessa on vain yksi wc-tila. Lennon aikana matkustajia pyydetään minimoimaan wc:hen jonottamista käytävällä.

4. Hygienia- ja väljyysohjeita noudattamatta jättävien matkustajien käsittely

Jos matkustaja ei suostu pukemaan kasvosuojusta tai hän ei suostu muuten noudattamaan matkustamomiehien jäsenen ohjeistusta hygieniaan tai väljyyteen liittyen, hänen pääsynsä lennolle voidaan evätä. Mikäli matkustaja ei kehotuksista huolimatta lennon aikana noudata määräystä pitää kasvosuojusta, voidaan hänen pääsynsä jatko- tai paluulennolle evätä.

Matkustajien epäasialliseen käyttäytymiseen liittyvät toimet on jaettu kolmeen kategoriaan liittyen matkustajan käytökseen ja sen keston. Matkustamohenkilökunnan tulee olla kaikissa ongelmatilanteissa yhteydessä ohjaamoon viipymättä.

- **Level 1:** matkustamomiehien jäsenen suullinen varoitus
- **Level 2:** matkustamomiehien jäsenen kirjallinen varoitus
- **Level 3:** viranomaistoimet, kapteeni ilmoittaa määränpään viranomaisille ja pyytää heitä vastaanottamaan matkustaja määränpäässä.

Miehistö tekee ongelmatilanteesta *Passenger Disturbance Report* -raportin.

5. Sisäinen tartuntaketjujen jäljitys ja toimenpiteet

Seuraamme lennoillamme raportoituja matkustajien vahvistettuja koronatartuntoja. Kun Norran lennolla ollut matkustaja saa lennon jälkeen positiivisen koronatestituloksen, prosessin mukaan THL ilmoittaa lennon tiedot Finnairille, joka jakaa tiedot Norran OCC:hen. Norran OCC ilmoittaa tiedon kyseisen lennon miehistönjäsenten esimiehille sekä työsuojeluun. Esimiehet kontaktoivat lennon miehistön ja antavat ohjeet matalalla kynnyksellä testiin hakeutumiseen mahdollisten oireiden ilmaantuessa. Työsuojelu ilmoittaa tiedon myös työterveyshuoltoon, joka valmistautuu ohjeistamaan miehistöä henkilökohtaisesti.

Tämänhetkisen ohjeistuksen mukaisesti kaikki matkustajat täyttävät Suomeen tulevilla lennoilla lennon aikana henkilötietolomakkeen, jonka lentokenttäviranomaiset keräävät pois. Henkilötietolomakkeet täytetään myös monilla ulkomaille suuntautuvilla lennoilla paikallisen maan ohjeistuksen mukaan.

Lisäksi oireilevan matkustajan ja hänen seurueensa pyydetään täyttämään *Public Health Locator Card*-lomakkeen, joka annetaan määränpään lentokenttävirkaileijalle. Näillä keinoilla mahdollistetaan matkustajien jäljittäminen koronan altistumis- ja tartuntatilanteissa.

6. Suunnitelman tarkastelu ja kehittäminen

Norran terveysturvallisuustoimenpiteitä seurataan viikoittain yhtiön johtoryhmän Covid19-varautumisryhmässä. Hygienia- ja väljyysuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Osallistumme myös Finavian järjestämään lentoaseman viranomaisyhteistyöfoorumiin, josta saamme tietoa pandemian etenemisestä.

Lähteet

- Norran periaatteet suojautumiselle
- Riskinarvio koronavirustilanteeseen liittyen lentävä henkilöstö 3.9.2020
- Covid-19 EASA Guidance and recommendations
- Norra All operational bulletin 01/20 rev. 1: Covid-19
- Norra Cabin Operational bulletin 02/20 rev.2: In-flight hygiene and handling of suspected Communicable Diseases
- Norran COPS-osaston lennon aikaiset kuulutukset
- Norran sisäinen Covid19-tiedotuskanava.